

Türk İmalat Sanayinde Yoğunlaşma ve Rekabet

Özet

Yoğunlaşma, bir piyasadaki firma sayısı ve bunların büyüklük dağılımı ile ilgilidir ve genellikle piyasa yapısının önemli bir ölçüsü olarak görülür. Çünkü piyasa gücü ve böylece piyasa davranışı ve performansının belirlenmesinde önemli bir rolü olduğu düşünülür.

Türk imalat sanayinde yoğunlaşmayı etkilediği düşünülen faktörler ölçek ekonomileri, sermaye yoğunluğu, reklâm harcamaları ve endüstri büyüme oranlarıdır. Çalışma ayrıca, rekabeti artırma bağlamında başarı derecesini ölçmek suretiyle liberalizasyonun etkisini değerlendirilmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla ithalat rekabeti, ihracat yoğunluğu ve yabancı sermaye yatırımları kullanılan diğer değişkenlerdir.

Dört haneli 123 Türk imalat sanayi için, Uluslar arası Standart Sanayi Sınıflamasına (ISIC Rev.3) göre 2001 yılı için yapılan analizden elde edilen sonuçlar Türkiye’de yoğunlaşma oranlarının yüksek olduğunu ve imalat sanayi içindeki firmaların büyük çoğunluğunun oligopolistik bir yapıda faaliyet gösterdiğini ortaya koymaktadır. ISIC Rev.2’ye göre imalat sanayi alt sektörlerinin 22 sektör altında toplulaştırılmış verileri kullanılarak yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre ise piyasa yapısını belirleyen en önemli faktörlerin ölçek ekonomileri, sermaye gereksinimi ve ihracat oranı olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *yoğunlaşma, imalat sanayi, rekabet*

Concentration and Competition in Turkish Manufacturing Industry

Abstract

Concentration is related with numbers of firms and their size distribution in a market and is usually regarded as a significant dimension of market structure. Because it is thought to play an important role in determining market power and thence market behaviour and performance.

Variables which may be considered as factors affecting the degree of concentration in Turkish Manufacturing Industry are economies of scale, capital intensity, advertising expenses and industry growth rate. Also the paper attempts to evaluate the liberalization effect in terms of its degree of success in achieving competition. For this purpose, export intensity, import penetration and foreign direct investments are other variables which are used.

For - 123 four-digit Turkish Manufacturing industries for the period 2001 by taking International Standart Industry Classification (ISIC Rev.3), analysis shows that concentration rates are high and most of firms that operating in manufacturing industry are oligopolistic. According to a sample of 22 Turkish manufacturing sectors for ISIC Rev.2, economies of scale, capital intensity and export intensity are the most important factors which determine the market structure.

Keywords: *Concentration, manufacturing industry, competition*

Bahar BAYSAL¹
Nergiz ÇAVUŞOĞLU²

¹ Uludağ Üniversitesi, SBE İktisat Anabilim Dalı

bbhrbaysal@gmail.com

² Uludağ Üniversitesi, SBE İktisat Anabilim Dalı

nergiscavusoglu@gmail.com